

széchenyi könyvtár

Dobi András

Krónika (bindk)
(1864-1913)

Andódy könyvkötészet Gyomaendrőd

1864-étől inta Dobó András, majd a család utódjai 1913-ig,

Gyoma városra. ^{az "KÖRÖSIK" FELFELJÁRÁSOK című könyvben kezdődésével}
^{Munkácsy SZEREBŐ GLENER}

Évenkénti jegyzéke mióta megültek. Leginkább a bírák, jegyzők nevei és valamely jeles történetek melyek estek az 1717. évtől kezdve amellyben jöttek ide egynehányan, kik megtelepedtek nov. 8-án, ahol a város kertje van. Ott teleltek és tavasszal jöttek erről a Körösön.

1718-19-20-21-ben ~~xxxx~~ Jeges Matyás volt a bíró és nótárius.- Ez csináltatta az első templomot, de csak nádból. Ebbe az időbe még Félhalmot egy örmény birta árendába 30.- forintért, amellyet a gyomai egynehány gazdák is szándékoztak kivenni 40.- forintért.-

De Jeges hirt adott az ~~örménynek~~ örménynek és amikor már a gyomai gazdák mentek Gyulára árendálni, már akkor az örmény jött visszafelé és kivette Félhalmot 50.- forintért. megtudván ezt a gyomeiek, hogy Jeges adott hirt, megmen szenvedtek maguk között, Tartsát éppen ekkor ülték meg és odament lakni, ahol még máig is vannak maradványai.

~~xxxx~~ Lett utána bíró 1722-25-ben Kós Ferenc, míg nótárius Nagy F. Ferenc 19 évig. 1725-ben készült a második templom, de csak sövényből és sárból.

1726- 28-ig bíró Nyilas Gergely volt.

1729-31-ben " Bódor János,

1732-34-ig " Szabó Péter, Ennek bíróságában vetődött ki a taksa a lakosokra. Annakelotte kevés lévén kitelt a helység csekély jövedelméből.

1735-37-ig bíró Takó András. Ennek ideje alatt készült a harmadik templom, de csak vályogból. Ekkor volt a Rucz Petró támadása, mely csakhamar lecsendesedett és annak indítóját Budán halálra büntették.-

1738-40-ig bíró volt Kovács Márton. Ezen időben mirigybalál pusztította az országot három éven át.-

1741-42-ben Uláh György volt a bíró és 1741-ben nótárius lett Berzétai István és szolgált 39 évig. 1742-ben készült az első torony, de csak fából.

1743-45-ben Csát nagy János volt a bíró.

1746-49-ban D.Kovács János " "

1750-52 ig Szántai Nagy András "

1753-56-ig Csát Nagy János "

1757-59-ig ismét D.Kovács János "

1760-ban bíró: Bódor János. Ennek bíróságában készült a negyedik templom, nagy faragott fából és sárból.

1761-62-ben Uláh György lett a bíró.

1763-64-ben bíró: Bíró János. 1764-ben volt a nagy híres sáros tél. A nagy sár miatt nem lehetett járni. Télben is csak úgy volt ég zengés, villámlás, mint nyárban.-

1765-69-ig Kis Csapó András volt a bíró.

1770-ben Szántai Nagy András lett ismét a bíró. Ennek ideje alatt fogták fel és osztották el a Póhalmot szántóföldnek.

1771-72-ben újra U. Kovács hános volt a bíró.

1773-74-ben U. Szabó János bíró. Ennek idején készült 1774-ben az ötödik templom égetetlen téglából.

1775-77-ben bíró volt Bíró Péter. Ekkor készült a kántoroskola és egy helységistálló.-

1778-79-ben Szalóki Nagy András volt a bíró.

1780-81-ben Kis János András a bíró, míg nótárius Fábrián József.

1782-83-ban bíróságot Szalóki Nagy András. Ekkor ~~xxxxxx~~ mérette fel II. József császár az egész országban a földet.-

1784-85-ben Szilágyi László a bíró, míg nótárius 1784-ben Szabó János és szolgált 14 évig.

1785-ben Bódvai István lett a bíró. Ennek idejében készült a Nagy Pinte, mely mostan is fennáll. Ekkor volt az utolsó török háború. *(Rakodás az új szilágyi-mihályi híd építésénél)* ?

1786-87-ben ismét Bíró János lett a bíró.

1788-ban bíró Szilágyi László.

1789-90-ben újra Bódvai István a bíró. Ezidőben, 1790-ben olyan nagy szárazság volt és szükség, hogy 10 pengő volt egy köből buza.

1791-93. között volt a bíró Szilágyi Mihály. 1791-ben, olyan bő esztendő volt, hogy a Bónomkerti háton sorozóna vontatók rakodtak. Ekkor vágta a hidnak való fát is és kocsin hozták heza.

1794-95-ben Bódvai István ismét a bíró. 1794-ben készült el a hid.

1796-ban Bíró János lett a bíró.

1797-ben ismét Szilágyi Mihály lett a bíró. Ekkor készült el a nótárius ház.

1798-99-ben Molnár Mihály lett a bíró. 1798-ban Nagy Sándor lett a nótárius és szolgált 17 esztendeig.-

1800-ban: Szilágyi Mihály, 1801-ben: Szendrei János,

1802-ben ismét Szilágyi Mihály, 1804-ben Csapó Mihály, majd

1806-1808-ig Debreczeni András. 1806-ban tették le a mostani templomnak a fundamentumát, amely 1717-től

1809-10-ban olyan nagy szárazság volt, hogy a Bákátról hozták a búzát 10-12 ft-ért. Junius 20-án esett csak eső.

1809-10 között Bíró Péter volt a bíró. 1809 év bő esztendő volt. Sok tengeti lett.

1811-12-ben Cseri János lett a bíró. Ekkor készült a mostani városháza.

1813-ban Molnár Mihály lett a bíró. Ennek idejében szentelődött fel a mostani templom. Ekkor volt nagy szükség és szárazság. Ványáról hozták a búzát.

1814-ben Debreczeni András ismét a bíró. Igen boldog esztendő volt. Már Szt György napkor a rozs kihányta a fejét és híres a fekete árpáról, mely sokáig volt renden az esők miatt.

1815-17-ben Szilágyi János volt a bíró. Ennek idejében lett Körödi János notárius és szolgált 3 és fél esztendeig. 1816-ban volt a nagy fergezeg, amely sok barmokat megölt. A tornyokat elcöntötte, a gyomait is, a szép bádogost, amelynél szebb torony nem volt abban az időben az országban. Igen nagy árvíz is volt közel 2xxx két esztendeig.

1818-ban Szilágyi Mihály a bíró és notárius Perz István, aki szolgált 7 esztendeig. Ekkor töltötték a körösladányi és mezőturi gátat és a hid javítása ekkor kezdődött. Tamásdáról hozták a fát.-

1817-ben jött be az úraság Gyomára és ekkor épült a nagy ~~granarium~~ Granarium.

1819-ben Biró P. János volt a bíró.

1820-ban pedig G.Szebó Ferenc. Ekkor a hid egészen megrongálódott.

1821-ben ismét Debreczeni András lett a bíró. Ennek idejében elestünk az ugynevezett Póhalmi egyfordulós szántóföldtől. Ebben az évben igen sok buza termett, a szél pedig nagyot kirázta.

1822-ben Biró P. János ismét a bíró. Ekkor volt nagy jég június 16-an. Gyomán két házat ütött meg a villám.

1823-ban Fekete János István a bíró.

1824-26-ig D.Kovács Mihály. 1825-ben Szilágyi István lett a notárius és szolgált 10 esztendeig.

1827-ben Fekete János a bíró.

1828-29-ben Biró P.János ismét a bíró. 1828-ban a tornyunk, mely eddig csonkán állott, új tetőt kapott 1829-ben. Az eklézsiának egy 8 öles megtárt készítettek. nov.20-ikán le esett az első hó és 21 hétig tartott.

1830-33-ig bíró Marjai István. 1830-ban nagy árvíz volt. A birkát más határra hajkésztákés ott maradtak az árvíz idejében.-

1831-ben nagy kolera volt. 1832-ben vette el az úraság a páskumunkat.-

1834-ben ismét G.Szebó Ferenc a bíró. Az ő idejében olyan sok bor termett, hogy alig lelte az ember a helyét.. 1834-ben lett notárius Kalocsa István és viselte a tisztséget 12 esztendeig.-

1835-ben bíró: Fekete István.

1836-ban Krutsó István. volt a bíró. Ekkor igen nagy szárazság xxx volt és drágaság. Egyszóval mindenből kevés termett.

1837-ben Biró P.Péter volt a bíró. Ez az esztendő hasonló volt xxxxxx az 1814-ikihez. Nagyon boldog esztendő volt.-

1838-39-ben Kiss József lett a bíró. 1838-ban igen szörnyű hideg eső volt, hogy méh jószág is doglott el Jakab napkor a turi nyári vásáron.-

1840-ben Krutsó Mihály lett ismét a bíró.

1841-42-ben bíró lett Diószegi Mihály. 1841-ben, Jakab napkor oly szörnyű meleg volt, hogy alig állhatta ki az ember. Elyenne nem emlékeznek a régiek sem.-

1843-44-ben ismét Debreczeni András volt a bíró

1845-ben Kiss István lett a bíró, de csak törvénybíró. Ebben az évben igen nagy volt az árvíz. Az egy éve készített új nagy vízi

gátat a víz elszakasztotta. Alig tartották meg, hogy a víz be ne jöjjön a városba.-

1846-47-ben bíró Debreczeni András. Ebben az évben igen szűk termés volt, amelyből 1847 tavaszán oly drágaság lett, hogy egy pár köből buza 40.-PP volt, melyet Mezőberényből hoztak.-

1848-ban bíró Csupó János, míg Csath János jegyző lett és viselte ezen tisztségét 3 éven át. Ebben az esztendőben jött ki a magyar szabadság, amelyben eltöröltetett a robot és dézsma. Márc.15-én jött ki a szabadság és abba az esztendőben ápr.8-án égett meg a templomunk, iskola, városháza, az összesen harminc ház.

1849-ben bíró lett Krutsó Mihály ez év szeptemberéig. - Ettől kezdve 1860-ig bezárólag bíró volt Debreczeni András, hogy a német hatalmába estünk 1849-től folytonos bírónak kellett elfogadnunk akaratunk ellen, mert nem kérték a lakosoktól, hogy kell-e vagy nem, mivel olyan ember kellett akkor bírónak, aki a német kívánságát teljesítse a lakosok beleegyezése nélkül is.-

1850-ben mérték ki a házas embereknek a legelőföld jussokat a közös közül, amelyet törvényesen követeltek. Nov.12-én és ebbe az esztendőben tagosították össze a szántóföldöket a gazdák, melynek harmadát addig Ugarrál használták. Január 19-ig harmadnapig tartó kemény fergeg volt éppen a gyulai vásárkor. Több ember halt meg és jószágok is fagytak meg.

1851-ben jegyző lett Tóth Károly, másodjegyző pedig Csörgei Lajos.

1853-ban a mostani hideg. Ez is nagyon boldog esztendőként lenni. Már tavasszal, Szt György napkor kaszálták a búzát akövérség miatt és mégis annyira megnőtt a gazza, hogy alig bírta az ember learatni mert leborult és azután a folyófü lefogta. A nagy melegségbe megszorult és így alighogy két magjával fizetett. Széna és tengeri ellenben sok lett.

1855-ben igen nagy ár víz volt. Az odaáltak való földből csak néha látszóttak ki valami kis szigetek. A Berettyó vize jött erre amelynek semmi erő elébe nem állhatott. Az orgona a templomba ekkor készült.-

1858-ban érkezett ide a vespély munkálata és indulása.-

1859-ben igen nagy szél volt az országba. Féltermés lett.

1860-ban mindenféle gabona bőven termett. Igen áldott esztendő volt.-

1861-ben Pikó Béla lett a bíró. Csörgei Lajos az első és Lózza Albert a másodjegyző.-

1862-ben Domokos János volt a bíró.

1863-ban Cs. Krutsó József lett a bíró. Volt olyan nagy szükség, éhség, drágaság, hogy még a jószág is éhen döglött. Az emberek is úgy jártak volna, hogyha az ország nagyjai nem gondoskodtak volna a föld népéről.- Kinek-kinek birtokuk szerint kölcsönpénzt és gabonát rendeltek ki, hogy megmaradhassanak. A szegénysorsukra pedig kezesek voltak a földes emberek. Az uraság rendelt eleget a delt napjában egyszer a szegénysorsuk részére, amely terhet 8 esztendő múlva is alig bírták az emberek magukról elhárítani. Egy jó használni való lónak az ára volt 15.- Ft, egy fiastehén ára hasonlóan. Egy mázsa széna ára volt 3.- Ft, szálla 1 fpp, egy köből buza 11.- Ft. Mivel a buza kicsinyre nőtt, nem lehetett

több helyen lekaszálni, így elhullott a szemje, ami kevés volt
Benne. Julius utóján az eső megindult és igen jó ősz
lett. A buza kikelt és megmaradt, amelyből lett a csudálatraméltó
vadbuza a másik esztendőben.-

1864-67-ben ismét csak Krutsó József lett a bíró. 1864-ben csak
az lett a jó buza amit korán elvethetett az ember 1863 őszén
mert 14-15 magot hozott.

1865-ben jó buzatermés volt kevés gazzal. Égiháborus nyár volt.
Kalocsa házáat villám sújtotta.-

1866 május 24-én mind en^{re} megfagyott olyan hideg volt. Demmégis
nagyon kesett, mert a buzamég nem hányta ki a fejét. Több helyen
lekaszálták a buzát szénának, de nem nyomtatták el. Tengeri igen
keves lett.

1867-ben jó termő esztendő volt. Csakhogy a kései buzát a rozsdá
megcsapta, de bor bőven termett.. Ép szőlő úgy ahogy még borba
is husvétkor ép, volt.

1868-ban Kováts János volt a bíró. Ebben az esztendőben jött
hozzánk két jegyző Csörgei helyett. Kováts Mihály fő, Lózsa
helyett Konrád Sámuel másodjegyző. Ekkor kezdték az ör fogadást
a gyomai lakosok. Ez is jótermő esztendő volt, de leginkább híres
a nagy ~~xxxxxxxxxxxx~~ napszámáról, mert egy napszám 2-3 Ft is
oly helyeken, ahol igen tengeri volt. Próbaképen/Bodon Bálint/
kettő köblös földön 32 köből tengeri.-

1869-ben ismét Kováts János volt a bíró. Máj.21-én megfagyott
a szőlő és a gyümölcsfák és nyáron sok eső volt, amelyet ősszel
kora nagy árviz követett. A téli sok eső sáros telet formált
, mely miatt a buza kiment a földből. Alig hogy a magvát megadta
mindenféle vetemény. Ebből következett szűktermésű esztendő, de
mivel 68-ban bőven termett, szenvedkező volt a terhe.

1870-ben Kalocsa Lajos lett a bíró. Ez évben középtermés volt
ugyan, de a nyári sok eső miatt több helyeken nyomtatlanok maradtak
a buzáék és kinn maradtak széjjel a takarmányok télire. Ősszel
kimaradt a földből a buza, kevés ember haladt el szándékjában és
volt olyan magas az árviz ősztől tavaszig, hogy még olyan nem volt
mióta a vöröst megülték. Tengeri bőven termett, de a sok eső
miatt nem készült el az érésbe és így többnyire mind megromlott,
még a jószág sem ette, voltak olyanok.

1871-ben Kalocsa Lajos lett a bíró. A buzatermés igen szép volt,
de a rozsdá negette a takarás előtti napokban felekészben.- A
tulsó lapps föld eket nem lehetett használni a sok eső miatt.
69-72-ig csak tavaszi maggal.

1872-ben Kováts János lett a bíró. Itt kezdték az új rendelet
szerint a bírót 3 évre választani,-valamint az esküdteket is.
A lakosság választotta, nem úgy mint ezelőtt. A buzatermést ebben
az esztendőben is nagyon megrongálta a rozsdá aratás előtt 3 nappal
Ebben az évben jegyzőt is választottak. Főjegyző:Vidovszki Ferenc,
másodjegyző Kovács Sándor és Szarka Ferenc/utóbbi 74-ben./

1873-ban Bíró:~~xxxx~~ Kováts János. A buzatermést a sárgeroszsdá meg-
sanyarta. Alig 4-5 magot adott és már ujkor 13- forintos ára volt.
Ekkor volt a nagy kölerajárvány szörnyű melegséggel oly egyenlően
amelyre nem emlékeznek idős emberek sem. Pünkösdtől-őszig csak
egyszer volt egy szép cse des, ~~xxxx~~ országos eső júl.24-én. Ősszel
2-3 szor kis lanyha, alighogy a buza kikelt. Száraz volt az ősz
és tél is.-

1874-ben is Kovács János volt a biró. Száraz tél és tavasz volt egészen május 17-ig. Ekkor volt hideg eső, gulya és ménes beszorult. Száraz nyár, szűk termés. Tengeri csak a Keselyős táján volt egy kevés. Buza 5-6 magjával, árpa féltermésű volt. Árvíz pünkösdkor volt oly magas, amilyen sohasem volt mióta a város megvan, egy sukkal magasabb mint 1870-be télen volt. Bor igen jó erős termett, csak hogy kevés. November 14-ig szárazság, ekkor az eső megindult, apró lanyhakép. Egy hónapig mindig tartott. Karácsony szombatján felfagyott és igen szép idő volt a sár után.-

1875-ben Krutcsó József volt a biró. A téli hónapok emlékezetesek. Január 28-ikán nagy égzengés volt. Középtermésű idő, de leginkább tengeri bőven termett. Bor közel hasonló a 34-hez, alig hogy helyjét lelték minél fogva igen olcsó volt akója 2-2 és félforint.

1876-ban ismét Krutcsó József volt a biró. Ezen évben igen sok zivatarok és felhőszakadások voltak az országban, főleg Budán volt iszonyú rémület a villámlás által. De itt körülünk csak záporok voltak. Káros és a nyári vegyis aratás előtt sok eső már a buzák katosok lettek annyira, hogy a termés nem volt olyan gazdag csak közepes, 6,7, 8 magosak. A tengeri kevés lett Bor is igen kevés. Nov. 13-án lett hó és utána hideg egy hétig. Szánon jártak és azután és azután meggyengült. A birka csak Pár nap ~~nyár~~ körül jött takarmányra. Ezen a tavaszon szakadt el egy helyen a Tisza gátja. Erre akart jönni az árvíz, melynek ellenállására sorszerint kijártunk a Balai földre, a Kevi hátárba gátat reperálni a szolgabiró és alispán parancsára.-

1877-ben ismét Krutcsó József lett a biró. Ezen évben tavasszal olyan magas árvíz volt, hogy az ez előtti felülhaladta két sukkal. Ennek következtében minden gátat feljebb kellett emelni. Ebben az évben készült el a Révlasósi új gát a régi kis hidőig, mert már járhatatlan lett a gáttól a Bodzai házig menni. Most 5 suk magas vizen jártak keresztül addig míg a víz lejjebb nem szállt és csak takarásra ment el végleg és igen sok muhart, hinánt hagyott a nyár hátulján az örökös nyilason, csak hogy száraz volt. Nem igen szerette a ló. A buzatermés gazdag volt lo magtól 16-ig is volt helyenként. Arpa, tengeri középszerű termés volt. Száraz nyár és ősz. Alig hogy a buza kikelhetett. Okt. 5-én volt egy eső és azután dec. 14-ig száraz hideg jött. Ebben az évben jött be a szabad iskola-
látatás.

volt

1878-ban ismét Krutcsó József ~~xxxx~~ a biró, albiró Kató István, jegyző Házi Imre. Ekkor készült a Katholikus templom. Rendes időjárás következtében jó termésű esztendő volt. Buza 10-12 maggal, az árpa 20 maggal. Tengeri igen sok volt és olcsó is volt. Nyár derekán volt 3 hetes eső. Sok vontató csirás lett, a tarlókat megkaszálták sok helyen. Bor oly sok termett, hogy 1834 óta nem volt annyi. ~~xxx~~ Ujkor akója 1.50 ~~xxxx~~ -2.00 Ft volt. Ebben az évben csináltatták a nagy harangot, a harang keresményéből és okt. 16-án szólaltatták meg.

1879-ben Krutcsó József volt a biró, albiró Kató István, jegyző Herczeg József. Ebben az évben volt télen és tavaszon sok eső és igen nagy árvíz, mely az előbbi felülhaladta és a Körösön tullező földek többnyire szántatlan maradtak., majd nyári vásárig volt a vadvíz a földeken és a sárrétiak nem tudtak tavaszt vetni. Hol árvíz, hol vadvíz pangott a földeken /lapos/ Május 12-ikén öntötte el a Tisza vize éjjel Szeged városát és a kár becsültet 6.- millió forintra. Több országból kapott két és félmillió segedelmet. Ekkor ujították meg a gyomai templomot, amely belekerült 22.000,- forintba. A termés szűk volt. Egyrészen viz miatt másrészen a melegség igen nagy volt a takarás előtti napokban és ~~még~~ megszorult a buza. Ataljába csak 5 magot adott, Tengeri lett bőven a tanyai földeken és az azt követő tavaszon drága lett.

1880 évben Krucsó József volt a bíró, albíró Ketó István. Ezen év eleje híres volt a nagy hidegről és a tartós szánutról. A termésről a közönségeset mondhatjuk. Ekkor készült a Sóskehátón a körgát, amelyet sokan neveltségeseznek és haszontalannak kiadásnak véltek. Pedig oly bölcs rendelkezése volt a főispánnak, hogy a következő év nagy áradását sehogy nem bírtuk volna megtartani, hogy a víz a városba be ne jöjjön ha a gát nem lett volna.

1881-ben Szerető Imre lett a bíró, albíró pedig Biró Benedek. Ezen évben nagy árvíz volt, mely miatt sokat szenvedett a lakosság a védelkezésben és sokáig nem győztük volna. Atonaság jött a segítségünkre és úgy mentődött meg a város a pusztulástól, de ezt csak az isteni segedelemnek köszönhetjük. Ekkor vette át a gátat tőlünk a kormány kezelés alá. Tavasszal oly fenn volt a föld árja, hogy még a barázdába is felfekadt a víz sok helyeken és a nagy árvíz a tartási földön a gátat elszakasztotta bement Tartsára is. Nálunk a Tsepüskerti éren keresztül tört a vasuton is, a borbély éren és a fűzfás gáton vizen kellett járni sok ideig kotsival és a gyalogmenők kis hejón jártak a tanára és vissza. A víz az új kerte t is elborította. A laposabból kivestek a tőkefák. A termés gazdagon mutatkozott, de a kövér időjárás miatt leborult a buza meg az árpa és megszorult.

1882-ben Szerető Imre önként lemondott a bíróságról és Biró Albert lett a bíró, albíró Biró Benedek. Ebben az évben hagytak fel a Páskum forgó használatával, amelyet 1857 óta próbáltak a földesgazdák. Hogy nem volt elegendő jószáguk a lakosoknak, kiadták a Páskumot a szomszédvárosbelieknek. Egy db jószág 3-4-5 forintért legelt nyáron által. Igen jó alkalmas időjárás folytán gazdag termésű esztendő volt 10-12-14 megot is adott a buza de a Myilas szélén és ahol az árvíz megfútotta a földet 20 maggal is fizetett.

1883-ben bíró volt Biró Albert, albíró Biró Benedek. Ebben az évben készült Gyomán az Arvaház. Termésre nézve közönséges év volt és a múltévi jó termés a jelennel következtette, hogy a buza ára a 10-12-14 forintról kazzáit leszálit 8 forintra

1882-ben ugyanarra fenn volt a föld ára, hogy egy félfertály föld elkelt 1900 forintért. Ebben az évben készült a nagyszirti ázott Körös partján a nagy Hid. Ekkor állott fel a csendőrség is.

1884-ben Bíró: Krucsó József, albíró Csala József. Ebben az évben készült az Orosházi/Kossuth/ut kövezése a városba. Az időjárás száraz volt. A termés mintegy 6-7 megot adott, a tengeri kevés, a Keselyős kénykén többecske, a sűrűbb földbe kevesebb és nem volt jól beérve. Készt tavasszal a kikelése. A buza ára lement 7 forintra. A föld felmértetett, új adót vetettek rá, amelyet senki sem hagyott helybe, hogy olcsó buza, nagy adó. Eszre is vette a föld ára ésmivel hogy a pénzforgalom szük volt egy félfertály földet lehetett venni 1500 forintért.

- 1885 évben Krucsó József volt a bíró és Csala József albíró. Ebben az évben kezdtek építeni az új iskolát, amelynek az árata népekre kivetették vagyon irányilag 6 évi törlesztéssel. Ez az esztendő a termésre való nézve 7-8 mag volt. A tengeri felerészben közép fele pedig szegénytermés. Az eső mindig csak apró lanyhaképpen volt. Széna kevés termelt, mivel nem volt árvíz a télen. Tavasszal a Nyílason a pénz szűke miatt a jószág ára is lebukott. Egy rugós borjú 10-12, máskor 25, egy tehén 40-50, máskor 90-100 Ft volt.
- 1886 évben Bíró újra Krucsó József és meg is halt, albíró Csala ~~székely~~ József. A tavaszi idő száraz volt egész május hatálgáig. Juniusban igen sok eső esett. Széna sok lett, hanem az eső miatt sok megromlott. A termés oly tsudálatosan volt, hogy az ugari tanyákon 5-6 mag, az öreg tanyák között 10-12-14 mag is volt. Tengeri termés jó közönséges. A nagykoros ázás ekkor jött határukba és egy-jóte-mésű kertet elkellett putasztítani előtte, mert utjába esett. Nagy munka volt mégis vékony volt a kereset, mert a kezelő urak a magok hasznukat keresték ezzel, hogy meterjit felényi árban adták, mint emennyuért ők elvállalták és a távolabbi helyre kordéval, kotsival hordták. Ekkor jött be Gyomára a borfogasztási adó a nagyvárosi módszerint.-
- 1887 ben Csapó Mihály lett a bíró, albíró pedig ismét Csala József. Ekkor készült az Andródi uti kövesut és ebben az évben osztották ki véglegesen a páskani földet. Ugyanez év nyarán égett meg az evangélikus egyház temploma mégpedig oly kiváló esetben, hogy az 1862-ben épült és az egyház gyengesége miatt csak egyszerűen hagyták, és ekkor elhatározták a tornyot kiegészíteni és mikor csak néhány nap hujja volt a bevégezésnek, tsudaképen megégett a templom torony és újra ismét megnyitották, ahogy áll ma is. Ekkor készült a Ref. Egyházi peplak is. A termés gazdag volt. Tavasszal szárazság volt, mégis 10-13 mag is volt a buza. Árpa középtermés volt. Tengeri mint féltermés és a buza ára lement 6 Ft-ig.
- 1888 évben Bíró ismét Csapó Mihály, Csala albíró halála miatt utóda Pekete Mihály. Ekkor épült a nagy Fatikaház. Az év elején tulságosan hideg idő volt. A diófák is megfagyatak. Olyan vsatag hó volt, amilyenre csak 1830-ra emlékeznek. Amikor elolvadt, a folyók szörnyen megáradtek. A jégtelulás miatt Csabán, Békésen kitört a víz, a tanyák és a puszták felé ment ahol nem járt talán soha. A A szántóföldeken a hó leve nem sok kárt tett, mert a föld nem volt megfagyva és így elitta, csak a legleposán tett kárt.
- 1889 évben Bíró Csapó Mihály, albíró pedig Krucsó Albert lett. Az időjárásról szólva, igen rendes. A tavaszi hónapok asen-gése voltak, hanem a buzavetésnek 1888 okt derekán vetett buzák ritkán keltek, mert a föld félzsengés volt, ennélfogva a buza mind ritka lett. Tavasszal a sok dudva nőtt közöttte, a buzát elnyomta és átalgában szűk termés volt. Tengeri igen sok lett 24 mássás átlagban. Juliusban igen nagy eső volt széllel együtt. Ebben az évben készült a Róm. ath. szeretetház /Fürost Sándor ut/ és az új Városháza rümdamentumát ekkor tették le.

- 1890 évben Csapó Mihály volt a bíró, albíró Krutsó Albert. Az időjárásról szólva, csak a tavaszi-téli zseuge által termett minden, mert nem volt egy jó eső sem, csak apró leányhák. Tengeri, árpa, zab, szóval minden tavaszi vetés szűkön termett, de a buza kijárta 1-12 maggal. Bor igen szűkös lett és drága volt. Már ősszel 7 Ft volt egy skó. Ekkor készült el a városháza és a Lánchíd a Körösön. Ekkor készült el a Leányiskola is a Nagy Pinte közelében/Rákóczi-utca/
- 1891 évben ismét Csapó Mihály a bíró, albíró Szabó József. Az időjárás tavasszal kellemes volt. A tavaszi vetés mg gazdag, főképpen tengeri olyan bőven termett, hogy egy köblös föld 20 köblöt termett, de a buza csak 6-7 maggal fizetett. A bor-termés reménykeltő volt, de az aug. 23-iki nagy jégverés miatt alig csak negyede termést hozott, minél fogva egy skó bor még ősszel is mindjárt 9-10 Ft volt. Ezen évben készült a Nagy Hál féle leányiskola /Rösök-ut/
- 1892 évben ismét Csapó Mihály lett a bíró, albíró Szabó József. Az időjárás száraz volt egész nyáron át. Kevés eső esett. Buzatermés 7-8 maggal fizetett, a tengeriből féltermés volt. Ebben az évben készült el a Révleposon a kertészlak és a faiskola és az ártézi kut kezdete novemberben.
- 1893-ban Bíró lett Krutsó Albert, albíró pedig Szabó József. Ebben az évben fordították meg át az egyháza magtárát egy emeletesre és szobákra. Azelőtt csak földszintre volt a kassza tanácsterem. Az öreg városházát átalakították ismétlő iskolává, azelőtt a nagy sárdában volt. Az 1892-ben tervezett ártézi kut megsemmisült. Az időjárás télen át rendkívül hideg és sok havak voltak, de leve már nélkül elment. Tavasszal száraz idő, egész Szentgyörgy napig fagyott és minden megkészt, de azért sok gyümölcs volt. Buza 7-8 magjával járta, tengeri bőven termett. Bor kevés és savanyu. Okt. közepe táján szüreteltünk és megsem volt érve.
- 1894 évben ismét Krutsó Albert volt a bíró, albíró pedig Szabó József. Ebben az évben készült a régi hid helyén a gát, amely 20.000 forintba került. A múlt évi ártézi kutnak egyikét helyrehozta egy Csoll nevű gépész és a víz megindult április 4-én, amely napon temették az öreg Kossuth Lajost 92 éves hazánk szabaitóját. A vizedás 5000 Ft, a medence 900 Ft-ba került egy Denszki Gergely nevű kőműves által. Az időjárásról. Egész télen hó nem volt, eső is kevés esett. Száraz tavasz és száraz nyár. Buzatermés 3-4 mag, Árpa 2-3 maggal fizetett. Tengeri igen kevés több helyen éppen semmi. A buza ára azért csak 6 ft-os volt a tengeri 5-6, árpa 5 Ft. Tekermény igen szűkösen termett. A jószág abrakolást korpával pótolták, amelyet Szolnokról hoztak 3.44 Ft-ért mássáknént. A ref templomban ebben az évben csinálták a s székekbe a szoltártartó deszkákat.

- 1895-ben Biró volt Krutsó Albert, albiró Szabó József. A múlt évben felszerelt artézi kutat nem találták helyesnek, ismét más slaku folyást vagyis medencét csináltak ebből. Az időjárásról. Igen nagy hó volt, de nem lett nagyon káros a leve. Tavasszal sokáig nem volt eső, az árpa május derekáig igen tsakély volt. Ekkor eső lett, mindenféle mag nevékedve kivált a buza oly gazdagon termett, hogy a jó földbe 20-22 megot is adott. A közönséges föld 12-15 manggal, árpa is jó termés lett. Tengeritermés közönséges volt. Bor is jó termésű lett, amely tökét nem bántotta a filoxera.
- 1896-ban ismét Krutsó Albert volt a biró, albiró pedig Kató Gábor. Ezen évben készült a Hérnöki Zarsulat két nagy épületje és a templomket is ekkor reparálták, amely 12.000 Ft-be került. Az időjárás közepszerű volt. Buza 10-12 manggal, árpa közép-termesű, tengeri bőven termett és igen oltsó lett. 30 krajcár egy véke és télen 2 ft 60 fillér mázsája. A buza ára nyáron 5.60, ujevkor 8 Ft volt.
- 1897-ben Biró: Krutsó Albert, albiró Kiss Gábor. Ezen évben ültették be a vasuti/K. esuth/ utcát akáczfával, ezelőtt nyárfás volt és az Andródi köves uttól az Artézi kutig ekkor következtek ki. Az időjárásról: Egész télen mindig lanyhás eső volt és tavasz felé igen rossz ut lett és májusban is sok záporosó volt. A lapos földeken sok kárt tett. A buzák kiszárgultak és a tengeri is éppen ugy. Nem is termett tsak kevés, hanem a tanysföldön gazdagon termett, vékája 50 krajcár, szemes ujevre 4 Ft. A buza a kövérség miatt megdőlt és megszorult, tsak 5-6 manggal fizetett, az ára 10-11 Ft volt mázsánként. Összel olyan szárazság lett, hogy a buza nem tudott jól kikelni, tsak amit elvetettek okt 12-ig, mert akkor még volt egy kis nedvesség a földbe. Az 1785 évben épített Nagy Pintze Pintzét elbontották.
- 1898-ban ismét Krutsó Albert volt a biró és albiró Kató Gábor. Ebben az évben készült el a második paplak/Kossuthút/ és az Andródi uton való gyalogjárda csabai téglából, a templom környéke is. A Templomteteje be lett festve veressel, addig fehér volt. Az időjárásról. A tél gyengés, kevés hó volt. A buza nem kel jól ki, főképpen a kősei vetések és ritka is lett, tsak 6-7 megot adott. A tavaszi napokban áprilisban a buza ára felment 14.80 Ft-ig. A tengeri 5.80 Ft a Spanyol amerikai háboru miatt. Árpa rendes termés volt. Tengeri jó féltermés. Az ősz igen jó volt, a buzák kikeltek szépen. Egész karátsonyig jó idő és jó ut volt, ismét gyenge tél lett.
- 1899-ben biró Krutsó Albert, albiró Kató Gábor. Ekkor készült a Pavillon a révlaposon 12.000 Ft-ért. Az Alsóberényi ut /Bajcsy és Dózsa/ kövezése az Artézi kuttól kezdve Andródi utig. A gyalogjáró a Nagy Pintze utcán/Rákóczi-ut/ az Alsóberényi uttól a Krutsó Ferenc és mai Pihó házig, majd a Felsőberényi ut/Hősök-ut/ a vizezesztő kenálig/Diószegi hentesig/. A 4-ik gőzmalom Kató Gábor-féle/Árpád ut végén/. A Kisréti házhelyeket is ekkor osztották ki lakhelyül. Vagy 30 évig használta az egyház szántóföldül haszonbérbe. Az időjárásról. Télen nem volt hó, tavasszal rendes eső járt minden héten Aug. közepétől száraz meleg volt. Szept és okt derekán volt kevés eső, alighogy kikelta buza. Rendes tél volt Ujevig, buza 10-12 manggal fizetett. Ara ujevkor 8 Ft, Ujevre 6.50 Ft. Tengeri jó féltermés ára ujevre 4 Ft volt.

- 1900 évben Krutsó Albert volt a bíró, albíró K. tó Gábor.
A gyalogjárda építése tovább folyt az Alsó-és Felső-berényi uton végig- a középuton csak közönséges téglából csináltak és a víz lefelé yását is ekkor kezdték meg.
A városban kenőliszokot csináltak az ut feleken a Fegyverneki oldalon. Az időjárásról: Télen kevés hó volt. A búzatermés közönséges, 8-10 mag. Ár 7 Ft. Tengeri jó termés volt
Ára 4.20 Ft ksz
- 1901-ben ismét Krutsó Albert a bíró, albíró pedig Kató Gábor.
Ebben az évben folytatták a kenőlisz ásást eme városrészben /Mihán át/. Télen kevés hó és eső volt. Búza 5-6 mag, tengeri közönséges. A búza tavaszra 9 Ft, tengeri 5 Ft. Nyáron is kevés eső volt.
- 1902-ben Kató Gábor lett a bíró, albíró pedig Béres Dániel.
Kevés hó volt a télen, tavasszal lanyhás időjárás. A szikes-földön a búza szépen megnevekedett 9-10 magjával fizetett. Igen száraz, meleg nyár volt és így a tengeri csak szűk termésű lett. Tul a Körösön többnyire semmi se. Tavaszra a búza 7.40 Ft, a tengeri 5.60 Ft. szemesen. Őszel nov.15-én beállott a tél. Igen hidegek voltak majd három hétig. Sok szőlő maradt fedetlen. Decemberben erős hidegek jártak. Ujév után gyengébb idők voltak-kevés hó eső nélkül. Márc. 31-én volt jó eső.
- 1903-ban bíró: Kató Gábor, albíró: Béres Dániel. Télen kevés hó volt, tavaszi időjárás rendes. A búza 12-14 maggal termett a tengeri középtermésű. A búza ára őszel 7.20 Ft, tavasszal március elején felment 8.50-re rövid ideig, ezután lement 7.20 Ft-ra, a tengeri is akkor 5.50 Ft az is lejjeb ment.
- 1904-ben bíró ismét Kató Gábor, albíró Béres Dániel. Télben lanyhás gyenge időjárás, tavasszal rossz volt. Nyáron igen száraz meleg volt. Három hónapig nem volt eső. Búzatermés 4-10 magjával fizetett. Tengeri a jó földeken kevés a soványabban jobb termés lett. A búza ára aug-ben 10 Ft, télire lement 9.20-ra. A tengeri már őszel 7 Ft lett. Tavasszal a malac igen drága 9 Ft volt. A 6 hetes malac ára ha szép volt 18-20 Ft párja egész nyár hátuljáig, de a száraz nyár miatt lement a rendes árára. A takarmány is szűkösön lett. A tsutka ára párja 6-7 krajcár. Szőlőtermés szűkösön volt. A búzavetés szépen kikelt az őszön, mert gyenge lanyha idő voltkarátsonyig utána meg lehült.
- 1905-ben Bíró lett Szabó József, albíró Erdei János. Az időjárás: Kevés hó volt a télen, a tavaszi idő sovány, hanem júniusban sok eső volt, A tengeri kórója nagyon megnőtt, de nyáron nem volt eső 3 hónapig át és nem lett tengeri, főképpen az öreg tanyák között. Egy köblös földről 6-7 véka szemet, hanem Nyilasokon jó féltermés lett. A búza 7-8 mag, az ára 7-8 Ft. A tsöves tengeri má sája 5 Ft, a szemesé 7-8 Ft- Tavaszra hoztak más vidékről azb ára 9 Ft. A hizó ára kgként 48-50 krajcár, a 6 hetes malac párja 16-18 Ft. Februárban a szalonna kilója 80 krajcár. Kolompér 1 Ft vékája.

1906 évben bíró: Szabó József, albíró Erdei János. Az időjárásról: Készen Gyenge tél volt és a tavasz is rendes jó idő volt. A búzatermés olyan gazdag volt, hogy 15-20-25 maggal is fizetett. Magam a tengeri csak féltermés lett, mert száraz nyár volt. A buza ára 6-7 Ft volt, tengeri is. A jóság ára magas volt. Egy sendes tehén 200 Ft, egy hajtani való ló 70-80 Ft. A disznó ára is magas volt. Hat hetes malac párja 18-20 Ft. Bor termés is elég bőven volt, sáknak jól oltott szőlője volt.

1907-ben bíró ismét Szabó József, albíró Erdei János lett. Időjárás: Télen vagy 3 hétig, ujév után igen hideg idő volt. Később rendes, de tartott volt majd Szent György napig a hűvös időjárás. Buza, árpa csak féltermés, tengeri jó rendes termés volt. A buza ára 12 Ft, árpa 7 Ft, tengeri 6 Ft volt. Egész nyáron nem esett meg a föld berázdafenekig, ősszel is csak vékony kis lanyhák voltak. A buza nem kelt ki csak december derekán. Ebben az évben furták a 2-ik ártézi kutat a zsidó templom mellett.

1908 évben bíró Szabó József, albíró pedig Vincze Dániel lett. Az időjárás: Télben kevés hó, de hideg idő, majd Szent György napjáig tartott. A buza 5-6 magjával járta, árpa szűkös, a tengeri rendszeren termett, de azért elég drága volt már decemberben 6.30 Ft mázsánként, a buza pedig 12 Ft. Ismét száraz nyár volt. Ősszel éppen annyi eső volt, hogy megtudták szántani, de októberben is szárazság volt a vetésre sáknak nem kelt ki a buza csak télen, mert a tél beállt november bor elején. Ezen az őszön készült el a 3-ik kut a Kiszéthe /Fried Poldi kut/ és ekkor kezdték meg a ladányi ut töltését kavicsal, melyet maútnak neveznek. A nagyhidig haladtak vele télíg. Ebben az évben halt meg Garzó Gyula lelkész, aki 37 évig volt itt lelképásztor. Ezen idő alatt minden iskolát megújított ugyszintén a két paplak és a kántor lakhelyét is meg a templomot is. Igen híres volt az ő munkássága, apai gyűléseken is nagy érdemeket szerzett. Hogyha testi gyengesége engedte volna a püspökséggel is megtisztalták volna, mert Kis Aron püspök ez időtájon halt meg.

1909-évben bíró továbbra is Szabó József, albíró pedig Vincze Dániel lett. Az időjárásról. Télben igen hideg volt, főképpen januárba és áprilisig tartós téli hideg idő volt. A búzatermés 3-5 maggal termett, árpa középtermésű, tengeri közönségesen. A buza ára 14.50 Ft mázsánként, árpa 7 Ft, a tengeri már novemberben 6.50 Ft volt. Száraz nyár volt. A szőlő májusban megfagyott és így igen kevés bor termett. A buza vetésére az ősz jó volt, szépen kikelt. A tél beállt nov.24-én, az első hó leesett nov.25-én. Ebben az évben készült el a Körösön a hid. Előbb egy szakaszon később 5 lett.

1910 évben ismét Szabó József lett a bíró, albíró: Vincze Dániel. Rendes lágy tél volt az elején, még nem is tudtak jeget hordani a vermekbe mint ahogy szokás lett volna. Tavasszal is jó idő jártak, főképpen júniusban volt hetes eső. Ez megnövelt mindent. Tengeri igen bőven termett, a buza is 8-10 magjával fizetett, árpa rendes termésű volt. A buza ára még ujkor lement 14 Ft-ról 9.50-re. A szemestengeri ára 5 Ft volt ujévre. A szőlőt valami ismeretlen tsapás érte még májusban így kevés bor lett. Október 12-é leégett a nagy vendéglő/ a mostani Holler előtt/ és a régi Városháza. Okt. 21-után az eső mindánkább lanyházik és így igen rossz ut volt.

1911 évben bíró volt Szabó József, albíró pedig Kotsis Péter.
Az időjárás rendes. Tavasszal jó esős idő volt, május és
júniusban is. A buza 10-13 maggal fizetett, árpa rendszeren.
A buza ára akkor 11.50. A tengeri termés gyenge. Az ára
csövesen 5 Ft és ősszel lemorzsolva 9 Ft mázsánként. Ilyenre
nem emlékezünk. Bor kevés termelt. A disznó ára igen magas
lett tavasszal a 6 hetes malac párja 20-22, egy éves 35 Ft.
Szalonna kg-ja 1 Ft, ősszel a hizó ára 50- később 55 Ft.
Ebben az évben készült az Uri "aszinó 48.000 Ft-ért

1912 évben ismét Szabó József a bíró, albíró Kotsis Péter.
Az időjárásról. Egész év esős volt. A buza 10-12 magjával
fizetett. Tengeri igen sok volt, de megkészt az érés és
csövesen törődött és sok megromlott. A sok eső miatt még
buza is morogt csépeletlen, tengeri meg törtetlen. Buza 11 Ft,
Tengeri 6 Ft. Ebben az évben készült el a 4-ik ártézi kut
a piacon /Szabó utca tőrt/ és a nagy vendéglő újonnan /Holler/.

1913-évben bíró lett csapó János, albíró Kotsis Péter. Az idő-
járás ismét esős volt egész éven át. Buza 7-9 mag. Tengeri
sok lett. Jobban beért mint a m.évben. Az ára csövesen 3.10
buza 9.60. Ősszel kevés gyümölcs, sok bor lett. Szept.
10-től nem volt eső Jan.12-én kett kevés hó. A buza ritkán
kelt és száraz fagy lett rá.-

Vége

1919-ka Böjcső Petronam János Szary János helyt *Rim 1914-61*
1932-ka " Páncsik Emil *Kovács János*
1932 " " Dóka Lajos 1944 i

I. Csomaendőchi Károlykának részeltél a rendelkezésemre

Szerető Zoltán

a Kúria gondnok-megnyitó-vezetője

1985. júl. 12.

1981 okt.1-én megvett a levélből

Kovács János